

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: Kiadó laptulajdonos:

Rudnyánszky Gyula. László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

A takarékoság.

— augusztus 12.

—y. A jelen rossz viszonyok között egyre-másra hajtogatják a jómódban élő, szükségét, nélkülözést soha nem érző emberek, hogy takarékoskodjunk és változtassuk meg életmódunkat, hogy az új életmód összhangban álljon a változott kereseti viszonyokkal.

Tagadhatatlan, szomorú valóság, hogy a kereseti viszonyok mind megváltoztak, miért is nagyon helyén való a tanács, hogy mindenki iparkodjék igényeit a változott viszonyokhoz alkalmazni, mert csak az, aki megértette a jelen idő komolyan intó szavát és idejekorán alkalmazkodik az adott körülményekhez, fogja szerencsésen túlélni a rossz időköt és kívárhatni, míg az általános helyzet javulása kórpótlást fog nyújtani a takarékoságban, sőt esetleg nélkülözésben töltött éveikért.

Sajnos a magyar fajnak számos erényei közé a takarékoság iránti érzék nem igen félt, hogy a minduntalan fölhangzó bölcs intelmek és tanácsok hatástalanul maradnak.

El kell ismerni, hogy a legtöbb embernek, ki kora reggeltől késő estig vivja a létért való nehéz küzdelmet, igen erős föladat, hogy szabad idejében, a pihenésre, szórakozásra szánt időben tovább folytassa a küzdelmet otthon, szeretett családjá körében nejeinek és gyermekeinek éveken át megszokott igényeivel szemben.

Takarékoskodni, félrerakni a felesleget könnyű, de a feltétlenül szükséges, vagy szükségesnek vélt kiadásokat redukálni, nagyon bajos, különösen a mikor a takarékoságot, megvonást otthon, a család körében kell gyakorolni.

Es mégis, a helyzet komoly, javulásra alig lehet más kilátásunk, mint az örök életü remény és így a gondolkodó és becsületes elme kénytelen a két rossz közül a kisebbiket választani és inkább takarékoskodik az okos ember, mint sem hogy nyomorúság elé nézzen; mert a takarékoság, a szerény életmód az egyetlen biztos eszköz, melylyel átvergődhetünk a rossz idők végtelennek látszó tengerén.

A takarékoság azonban legfőleg a stagnációt biztosítja; de a helyzet javulását elő nem segíti. A természetben minden megállapodás visszamaradást jelent, mert a mi nem megy előre, az visszamarad. Kereskedelmünk és iparunk nagy mérvű pangásán, a gyalázatosan rossz megélhetési viszonyokon egyedül takarékoság által nem segíthetünk. A hatalmasan fölébredt, hogy úgy mondjuk: föltámadt nemzeti önértzet és nemzeti követelmények kielégítésével létesülő reformok valószínűleg meghozzák a jobb időköt. Az ipar, kereskedelem föllendül újra s az emberek keresetképesége gyarapodni fog. Kereskedelmünket, annak érdekei hathatós támogatásával, egészséges gazdasági politikával, a hitelviszonyok javításával, a vidéki központok fejlesztésével sokat lehet majd segíteni

Mindamaz intézkedéseknél, melyek a jólét előmozdítására hivatják, sürgősebb azonban a polgárság további megterhelhetettségének megszüntetése. Azok a jó urak, akik vizet prédikálnak és bort isznak, akik sohase dolgoztak s mindig azt hirdették, hogy a munka nemesíti s a nyomorúság orvoslására a lemondást és takarékoságot ajánlják; hasznának oda, hogy a progresszív adó behozatalával könnyebb legyen a közterhek viselése s ne kelljen a terheket fokozni. Az állam a saját háztartásában is takarékoskodjék s azon legyen, hogy a magyar munkaerő keresetképesége időről-időre természetszerűleg emelkedjék s az életviszonyok s a keresetképeség közötti egyensúlyt ne sztrájkokkal kelljen kioroszakolni; hanem a törvény biztosítsa az emberek megélhetését, jólétét.

A takarékoság, ha azzal egy magassabb célt követünk, egy magasabb célt elérhetünk, nemes, sőt kellemes föladat; amikor azonban a takarékoság anyagi jólétünket elő nem mozditja, hanem a legjobb esetben csak tovább vergődésünket biztosíthatja: akkor mint minden kényszereszköz, nyomasztólag hat a kedélyekre, bénítja a munkakedvet és — elégedetlenséget szül minden irányban. A mai mindennapi élet bő tapasztalatot nyújt erre. Jólétben haszon a mérsékelt takarékoság; nyomorban csak kényszerűség.

Arra kell törekednünk, hogy a munka minden téren megnyerje méltán megérdemelt jutalmát s hogy a munkáskéz keresetképeségét állandóan fokozzuk. Akkor lesz jó mód s akkor lesz értelme a takarékoság hirdetésének. Ma a szegény ember azzal vajmi keveset segít helyzetén, ha takarékos-

kodik, mert hiszen ezzel a munka értéke aligha fog emelkedni. A nyomorúság mindenkit rávisz a takarékoságra, mert a kinek még a meglévő kenyérre se igen telik, az alig pazarolhat; annak takarékoskodni kell.

A jólét ott kezdődik, amikor az emberek megfelelő keresetképeséggel bírván bőven szerezhetnek s bőven költhetnek. A költsékezés képezi a pénzforgalmat és a pénzforgalom segíti e ő az ipar és kereskedelem, a közgazdasági élet föllendülését. Hova jutnánk, ha a takarékoság elvéből kiindulva minden nélkülözhetőtől lemondanának az emberek s Diogenes módjára élnének? Ez teremtené még csak nagy nyomort! A takarékoság csak arra szolgáljon, hogy a munka gyümölcse el ne pocsékolódjék s hogy a hét kővér esztendő után mindig maradjon a thé sovány esztendőre tartalék; egyébként semmi nagyobb közgazdasági jelentősége nincs.

Fokozzuk a munkás kéz keresetképeségét, a munka becsét, értékét s akkor számíthatunk jólétre és az emberiség megelégedettségére. Minden más okoskodás hiábavaló. A kor szelleme halad; mi sem állhatunk meg. Lépést kellene vele tartanunk; mert különben elmaradunk.

A nagy válság.

— augusztus 12.

A szövetkezett ellenzék vezérlő bizottsága tegnap délelőtt 11 órakor Kossuth Ferenc elnöklete alatt ülést tartott a függetlenségi párt körhelyiségében

Az ülésen részt vettek: Apponyi Albert gróf, Batthányi Tivadar gróf, Tóth János, Hoek János, Zichy Aladár gróf, Barabás Béla, Kaas Ivor báró, Rakovszky István és a diszidensek képviselőjében Bolgár Ferenc.

A vezérlőbizottság ülését Kossuth Ferenc nyitotta meg és bejelentette, hogy a szövetkezett ellenzék vezérlő bizottsága nem térhet ki a legaktuálisabb politikai kérdés az általános választási jog tárgyalása elől. Igaz ugyan, hogy ez a kérdés közvetlenül nem került a vezérlő bizottság elé, mert hiszen az alkotmányellenes kormány egyetlen tagjával sem érintkezik, de a kérdés most már oly akuttá vált, hogy okvetlen állást kell foglalni.

Erre hosszabb vita indult meg, amelyben a jelen voltak mindegyike részt vett.

A vitaanyag összefoglalása után Apponyi Albert gróf visszavonult, hogy meg-

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Értéktörvény.

fogalmazzon egy határozati javaslatot. A határozatnak az a gerince, hogy a szövetkezett ellenzék átlát a szitán és konstatálja, hogy az általános választási jog kérdése csak azért dobatott a közvéleménybe, hogy elterelje a figyelmet a katonai követelésekről.

Kristóffy jelszavának nem az a célja, hogy pozitív eredményt érjen el az általános szavazati jog behozatalával, hanem éppen ellenkezőleg negatív eredményt céloz azzal, hogy a koalíciót szétbontja.

A vezérőlbizottság a következő határozatot hozta. A szövetkezett ellenzék vezérőlbizottsága határozatot hozott, a mely azzal kezdődik, hogy több rendbeli népgyűlésen a választásokon tett állítólagos ígéretre való hivatkozással a koalíció arra szólíttatik fel, hogy a katonai kérdések kikapcsolásával mindenek előtt az általános választói jog megvalósítására törekedjék. Noha ez a mozgalom összefüggésben áll Kristóffy kijelentéseivel, a vezérőlbizottság szükségesnek tartja a félre vezetési kísérletekkel szemben a közvéleményt felvilágosítani.

Először is nem felel meg a tényeknek, hogy a koalíció a választásoknál az általános választási jogra nézve ígéretet tett volna a koalícióban csak a függetlenségi és újpárt követelik az általános választói jogot. Ezért vették be a feliratba csak a választási jog kiterjesztését. A függetlenségi és újpárt jobabb fog küzdeni programjáért.

Másodszor kijelenti a vezérőlbizottság, hogy ha ezen kérdés komolyan felvehető, minden párt állást foglal, de anélkül, hogy cserébe ezen reformért, fölládozni azon követeléseket, a melyekre nézve a nemzetől mandátummal nyert. A vezérőlbizottság megállapítja, hogy a kormány csak taktikai eszközül adta ki ezen jelszót az alkotmányvédő akció és erőteljes nemzeti törekvés megbénítására.

A vezérőlbizottság a tegnapi ülése után elhatározta, hogy három hétig nem tart ülést.

A koalíció legnagyobb része tegnap el is utazott a fővárosból.

Apponyi Albert gróf — mint nekünk Budapestről jelentik — tegnap a szabadelvűpárt mozgalmáról nyilatkozott.

Apponyi kijelentette, hogy meg van győződve arról, hogy a párt tagjainak legnagyobb része kielép a páriból. Eddigi bennmaradásunkat csak azzal lehet magyarázni, hogy a párikötelmeknek nagy szorító erejük van.

Utasítás a törvényhatóságokhoz.

— augusztus 12.

Az egyesült ellenzék vezérőlbizottsága csütörtökön tárgyalta több törvényhatóságok városnak és községnek a nemzeti ellenállásra irányuló felterjesztését. Erre vonatkozólag a vezérőlbizottság a következő határozatot hozta:

A kormány újabb több kísérletet tesz arra nézve, hogy törvénytelen uton magát a hatalmi eszközök birtokába helyezze. Az adó és ujoncmegtagadásra vonatkozó és teljesen törvényes alappal bíró törvényhatósági határozatok közül a kormány többet megsemmisített és úgy látszik, kész arra is, hogy céljainak elérése érdekében más törvénytelen eszközöket is felhasználjon. Ezekre való tekintettel a vezérőlbizottság, mint a képviselőház többségének politikai szerve, a nemzeti küzdelem egyöntetűsége és sikere érdekében szükségesnek találja a közfigyelmet a következőkre felhívni:

Az esetleg bekövetkező veszélyek elhárítása végett célszerűnek itéli a vezérőlbizottság, hogy minden egyes törvényhatóság — a mint több helyen az országban már meg is történt — előzetesen gondoskodjék arról, hogy a hatóságuk alá tartozó törvényhatósági városi és községi tisztviselők a nemzeti törvénytelen felfüggesztésük vagy elmozdításuk esetén fizetésüket teljes összegben megkaphassák; az erre a célra szolgáló anyag: eszközöket az egyes törvényhatóságok vagy az azok által kiküldött bizottságok a helyi viszonyoknak megfelelően fogják célszerűen beszerezni.

Egyes helyeken a törvényhatóságok szabad rendelkezésére álló alapok jelöltettek ki erre a célra. Másutt a törvényhatósági bizottság, illetőleg a kiküldött albizottság tagjai hozták azt az áldozatot, hogy magánfelelősségükre egy intézetnél hitelt nyitottak, a mely a megfelelő összeget a bizottsági tagok jóállása alapján rendelkezésre bocsátja. Ismét más törvényhatóságok közvetlen adófizető polgárait hívták fel arra, hogy állami adójuk nagyságának megfelelő összeget egy és ugyanazon pénzügyintézetnél fizessenek le és hatalmazzák fel a bizottságot arra, hogy az általuk befizetett összegeket a kijelölt célra felhasználhassák.

Ezek és más hasonló módok mind alkalmasnak látszanak a cél elérésére. De a hol egyéb eszköz nem állna rendelkezésre, ott célszerűnek mutatkozik, ha a törvényhatóság összes polgárait önkéntes adófizetésre hívja fel. Az egyes polgárok által befizetendő összeg az állami adó valamely százalékában lesz célszerűen megállapítható.

A vezérőlbizottság ezennel kijelenti, hogy a képviselőház június 21-iki határozatának megfelelőleg politikai feladati közé sorozza, hogy a törvényes kormányzás helyreállításával a fentebbi módok szerint önként befizetett összegek az illetők törvényes köztartozásaiba beszámíttassanak.

Felösnek találja a vezérőlbizottság a közfigyelmet arra a körülményre is felhívni, hogy a törvény rendelkezései és a képviselőház június 21-iki határozata értelmében nem csak az egyenes adók, hanem semminemű adótartozások nem bocsáthatók a törvényes alappal nem bíró kormány rendelkezésére. Illetékek tehát ezen idő alatt le nem róhatók, fizetési meghagyások a hatóságok részéről nem kézbesíthetők.

A városok és községek által kezelt fogyasztási adókat illetőleg szükségesnek mutatkozik, hogy azokat az illető hatóságok az összegek biztosítása érdekében beszedjék, de azoknak az államot illető részét a városi és községi községek a kormány rendelkezésére nem bocsáthatják. Célszerűnek mutatkozik tehát, hogy a közhatalóságok a városokat és községeket illető összegeket költségvetésileg továbbra is felhasználják, de az államot illető részt rendelkezési jogaik fentartásával időről időre gyümölcsözőleg pénzügyintézetekben helyezték el.

Hugues Mafeld.

(M. Ginet-Sicaut)

Egy este, talán tíz óra körül lehetett, Hugues Mafeld a Champs Elyséesen keresztül tért haza lakására.

A széles gesztenyefák sötét árnyékot vetettek az utra, ágaikon keresztül a körülölközött nyári mulatók fénye gyöngyözve hatott át, éppen úgy, mint a hold sápadt sugarai. Itt-ott felbukkant egy-egy járókelő alakja és egy: távolban játszó zenekar elhaló akkordjai hangzottak ide:

Hugues Mafeldet különös, jóleső érzés fogta el. A köröskörül fekvő szindus virágok nehéz illata az ő kis falusi kertjére emlékeztette őt, hol rendkívül szigorú atyja és egy öreg nevelő társaságában töltötte el gyermekéveit, míg csak egyszerre valami megmagyarázhatatlan vágy egy eddig elötte ismeretlen világ felé húzta, vonzotta és mint tapasztalatlan husz éves ifju alig várta, hogy ezt az új életet megismerje...

Husz éves? Bizony, még nem is egészen. Legfőleg tizenhétéves; égbék színű szemek; őszinte, félénk tekintet, naiv fellépés, és szíve szerelemre, ábrándozásra teremtve... Hirtelen egy asszony haladt el mellette, végigment egy kis fasoron és egy előkelő mulató felé tartott. Világos szürke köpenyeg fődte testét és kecsesen fölemelt szoknyája alól heliotrop színű selyemharisnya volt látható. Hatalmas széles tülkálap fődte ébenfekete haját és nagy szemű szeretlen fényvel tekintettek a szembejövőkre. És ezen egyetlen tekintet elegendő volt, hogy Hugues minden további meggondolás nélkül, nem törődve a járókelőkkel, követni kezdte

őt és a mint az ismeretlen belépett a mulató fényesen kivilágított bejáratján, Hugues is nyomában volt.

Megállt nem messze egy kerek kis asztalkát I, melynél az asszonyt ismerősei üdvözölték, hinnen kedvező alkalom kínálkozott, hogy őt jobban szemügyre vegye. Az asszony nem volt már fiatal. Szépnek sem volt éppen mondható, de mindenesetre érdekes megjelenés volt. Vonásai rendetlenek, orra felhűnően kicsiny és szeméi min ha túl nagyoknak tűntek volna fel keskeny, piciny arccsokjához viszonyítva; haja dus és tömött és arszíne fáradt volt. Sűrű szemöldökei sötét szemhéjakat öveztek, mit a festék még sötétebbé tett. Tekintete mély, tüzes, csábító volt.

Hugues hirtelen elgondolta, hogy ilyen tekintettel a legsunyabb asszony is képes lenne a leghíresebb szépségét is háttérbe szorítani.

A mint lesegítették róla felső kabátját, láthatóvá lett igazi alakja, egy sovány, hosszú test, melyet a csipő két részre osztott. Heves, hajlékony mozdulatai sehogysem illettek elegáns esteli öltözékéhez. Hugues azon kívül izléstelennek találta sárga színű ruháját, ékesítve ezüstözött virággal.

... Miképpen lett aztán neki bemutatva? Csak homályosan emlékszik, hogy egy közelben ülő barátjának intett, ki miután eltalálta gondolatát, így szólt hozzá: „Gina? Hogyne, kérlek, bemutatlak neki, hogy a pénztárcád telve van!... Majd szólók neki rólad.” És még emlékszik barátjának hanyagul kiejtett szavaira: „Kedves asszonyom, engedje meg, hogy bemutassam önnek jó barátaim egyikét. Tisztelői ezámát

akarja növelni, kedves Madame d'Auge-neuil..."

Kétségtelenül, félénk, naiv fellépése tetszett az asszonynak, ki kegyetlen kezét feléje nyújtotta és kézzorítását erősebben viszonzta. A mint remegő kezében érezte az asszony kis kezét, szédülés fogta el. Megzavarodott az asszony átható, sokatmondó tekintetétől, érezte a ruhájában kiáradó finom chypre illatot, mely lassan lassan egész lényét áthatotta. Azt hitte, hogy magának bírja ezt az asszonyt, egész bensőjét végtelen boldogság töltötte el, hogy őt az első asszonyt, többé el nem felejtí.

*

— Nem mondja? Én volnék az első szerelme? — kérdezte meglepődötten az asszony. És inkább kíváncsiságból, egy olyan nő kíváncsiságból, kit a naiv, őszinte és üde fiatalság, mint változatosság magához vonz, átengedte magát egészen a fiatal embernek. A puha, kényelmes berendezett, kicsiny fészekben sokáig kedvtelve nézte a fiatal gyermekembert és figyelmesen hallgatta meghitt elbeszélését:

— Igen, Gina... Eddig még sohasem ismerem meg az asszonyt. Pedig úgy hiányzott nekem, hidd el. Míg kicsiny voltam, folytonosan álmództam egy kis barátóról vagy egy testvérről, ki elfeledtetné velem korán elvesztett édesanyám hiányát. Emlékszem, hogy tizenégyéves koromban elpirultam, vérem mozgásba jött, ha csak ezt az egyetlen szót hallottam: menyasszony... Az én otthonom, Gina, bizony szomorú volt. Apámtól félttem, éppen úgy, mint az öreg paptól...

— Egy pap nevelőd volt?...

A fogyasztási adóknak ekként a jövő számára való biztosítását bizonyára maguk a pénzügyi hatóságok is megnyugvással fogadják, mert máskülönben a meg nem szavazott adó az államra nézve elvész, — még is lehetséges, hogy egyes helyeken a kormányközégek a fogyasztási adók beszedése körül kísérletet tesznek a községek és városok zaklatására. Ennek a zaklatásnak azonban semmi joghatálya nem lehet, mert sem a bíróság, sem semmiféle közhatóság a pénzügyi közégek törvénytelen eljárásának támogatására segítséget nem nyújt és nem nyújthat. A közadók módjára rájuk vetendő bérleti havi összegeket nem lesz hatóság, amely rájuk behajtsa. Attól pedig nem lehet félni, hogy a községek és városok helyett magánbériők vállalkozzanak a fogyasztási adók kivételére, mert ez képtelenség.

Már magában véve az lehetetlenség, hogy erre a célra az egész országban oly nagy számban akadhatnának lelkiismeretlen és hazafiatlan egyének. De ha a polgárok a magánbériőknek nem fizetnek, a mint hogy az adót törvényes megszavazása hiányában fizetni nem is tartoznak, a községek és városok pedig hatósági segítséget nekik nemcsak nem nyújtanak, hanem polgáraikat ez esetben a törvény rendelkezései szerint egyesesen eltiltják az adófizetéstől, mindezeket figyelembe véve, ki van zárva annak lehetősége, hogy a meg nem szavazott fogyasztási adók magánbériők útján az országban egyáltalán értékesíthetők legyenek. A tárgyonknak utján való kezelését ugyanez az eset. A pénzügyi közégek egymaguk a polgárok és hatóságok törvényes ellenállása mellett semmi eredményt el nem érhetnek. Így tehát nem is lehet attól félni, hogy a kormányközégek bárhol zaklatóan lépnek fel. De ha egyes helyeken erre nézve kísérlet is tételnék, nem bihető, hogy azaz a kormány bármilyen eredményt is elérhessen.

A mi a katonai behívók kézbesítését illeti, e tekintetben is megállapítja a június 21-iki képviselőházi határozat azokat az irányelveket, a melyek szerint a törvény rendelkezéseinek megfelelően el kell járni. E szerint: „A véderő létszámának az 1888: XVIII. t.-c. alapján a póttartalékosok behívásával vagy a 3 éves kiszolgált védőelesek visszaváltásával eszközölt kiegészítése tilos és törvénytelen.“ A közhatóságok pedig ebben az irányban semminemű támogatást nem nyúj-

hatnak sem behívók kézbesítése, sem az önként belépni szándékozók részére belépési nyilatkozatok kiállítását által. A képviselőháznak fentközölt határozata a rendes fegyvergyakorlatokra és a póttartalékosoknak 8 heti kiképzésére szóló behívásokra nem vonatkozik, miután azok törvényes alappal bírván, a hatóságok részére kézbesítendők.

A mi a tisztviselők eljárását illeti, a vezérő bizottság meg van arról győződve, hogy tisztviselőink a nemzeti küzdelemből erőt merítenek a törvény rendelkezéseiből és az alkotmányra letett esküjükből és inkább eltérnek muló joghátrányokat, sem hogy magukat törvénytelen cselekmények elkövetésére reákvényszeríteni engedjék. Minden egyes törvényhatóság saját tisztviselőit biztosítani fogja a felől, hogy a mennyiben törvényes eljárásukért esetleg felfüggeszteni vagy elmozdítani a törvényhatóság kötelességének fogja ismerni őket minden irányban megvédelmezni, sérelmeiket orvosolni és a törvényes rend helyre álltával felfüggesztett vagy elmozdított tisztviselőket állásukba nyomba visszahelyezi.

De a vezérő bizottság a maga részéről is szükségesnek tartja kijelenteni, hogy kötelességének fogja ismerni teljes erejével közreműködni abban, hogy a törvényes rend helyreálltával a hazafias eljárásukért netalán sérelmeket szenvedett tisztviselőknek teljes erkölcsi elégtétel és anyagi kárpótlás nyujtassék. A törvényhatóságok célszerűen intézkednek az iránt is ha elrendelik, hogy azon esetekben, a midőn a tisztviselőket törvényes eljárásukért a kormány közgei rendbíróságokkal vagy fegyelmi büntetésekkel sújtanák, ezen határozatoknak mint törvényes alappal nem bíróknak végrehajtásánál tisztviselők közre nem működjenek. A tisztviselők eljárását illetőleg még kívánatosnak tünik fel az is, hogy az egyes tisztviselőknél tőlük jövő jogtalankodások elkövetése esetén a többi tisztviselők — bár mindenben szolidaritási válnak jogsérelmet szenvedett társaikkal — helyeiket el ne hagyják, hanem a törvényes ellentárást az ország érdekében tovább folytatják és a törvényes rendet lépésről lépésre védelmezzék.

A törvényhatóságoknak a meg nem szavazott adók és utjonozok beszoigáltatását eltiltó rendeletei teljesben törvényesek lévén, a kormánynak idevovatkozó megsemmisítő határozatai semmi törvényes alappal nem

bírnak, a törvény annak figyelembevételét egyenesen eltiltja, így tehát a törvényhatóságok teljesíthetik továbbra is a haza és az alkotmány érdekében kifejtett odaadó működésüket. Az egész nemzetnek összetartása mellett a törvényhatóságok és tisztviselői kar hazafias fellépésének segélyével joggal remélhetjük, hogy alkotmányos életünket minden megrázkódtatástól megmentenünk sikerül, a parlamentáris rendszerünk ellen intézett támadás meghiúsul és a törvényes kormányzás a trón és a nemzet érdekében az országban mielőbb helyreáll.

IRODALOM.

Debrecen és Toldy Ferenc.

— aug. 12.

Toldy Ferenc születése százados évfordulója alkalmából szép jelét adta kegyeletének a debreceni Csokonai kör és az ev. ref. kollegium. A következő együttes levelet intézték id. Toldy László, Budapest székesfővárosa főlevélárnokához, mint a magyar irodalomtörténet nagynevű megalapítójának fiához:

Száz esztendeje annak, hogy a magyar irodalom-történetírás megalkotója, a dicsőséges emlékeztető Toldy Ferenc megszületett, tengődő nemzeti szellemünk föllobogtatására és nagyjaink hatalmának hazánk szűk határain túl való országotatására. Az erős lelkek mutatta uton haladó fiatalodó Magyarország büszke örömmel áll meg ezen a napon, a mely a Gondviselés határozatából nemzeti életünk piros vasárnapjává, nemzeti irodalmunk egy mulhatatlan harcának születésnapjává jegyeztetett. A magyarság eme közünnepén erős részt kíván magának Toldy Ferenc szelleme előtt való hódolatából Debrecen városa, a városnak lüktető szíve: százados főiskolája és irodalmi társasága: a nagy fia nevét őrző Csokonai-kör, Erős részt annyival inkább, mert Debrecen ma már a Csokonai városa, Csokonainak pedig azt a helyet, a mely a magyar költészet Panteonjában őt joggal megilleti, s amelyet

— Igen, pap nevelő, de kérlek Gina, ne nevéss. Nagyon ódivatu, rokódó stilszerű volt a nevelésem. Aztán elkerültem hazulról, négy hónapja immár annak, s ez idő alatt alig meriem reád vetni tekintetemet. Nem tudom aztán, hogy micsoda megmagyarázhatatlan, titokzatos erő vett rajtam erőt, hogy egymásra akadunk, hogy megértjük egymást. És minden azért van, mert szerelmünk igazi, regényes szerelem, mert lelked tested nem olyan mindenspas, banális, hanem őszinte, hű és keresetlen.

És a fiatal ember boldogságtól eltelve, nézte az imádott nőt, ajkai félig kinyitlak, majd pedig folytatta:

— Köszönöm szerelmedet. Azta szerelmet, melyet megismerni tanítottál. Hálás leszek érte. Egyedül csak te nyujthatad nekem az igazi, mély szerelmi gyönyört. Egyedül csak te valósíthatad meg gyönyörűségeis álmaimat, te szépséges, aranyos királynőm... Oh, Gina, ha egyszer csalatkozna benned, hidd el, végtelen fájdalmat éreznék. Mondd szíved, ugy-e a mi szerelmünk nem olyan, mint egy rövid, egyoldalas regény, a mi szerelmünk ugy-e örökké fog tartani?... Azok közül vagyok, kik a megcsalást, az árulást nem tudnák tulélni...

Homlokát két kezére támasztva. Hugues gondolataiba mélyedt, Gina mélyen föl sóhajtott. Hogy megismerte ezt a romlatlan fiatal lényt, félt, hogy nem mondott neki igazat és Hugues az az ember, ki a mondott szavak őszinteségében nem kételkedik. És mint egy jó anya, fájdalmasan gondolt a szenvedésre, mely a fiatal emberre vár. S jánálta, hogy nem lehet örökké az övé, hogy

nem szoríthatja mindig szerelmesen a szívére Csöndesen mondta az asszony:

— Szegény barátom, neked egy nagyon jó kis barátod kellene, vagy pedig egy tiszta lelkű, őszinte fiatal leányka, ki aztán a tied lenne egész életében.

Hugues szomorúan felelt:

— Mikor atyám nőül vett egy ismeretlen fiatal leányt, azt hitte szegény, hogy az övé lesz egész életében. Pedig mással udvaroltatott magának és egy szép napon megszökött az udvarlójával. Miattam történt, hogy édes atyám nem lett öngyilkos.

— Ah! — sóhajtott Gina.

— Mennyit sirtam, mikor megtudtam... Nem is érthettem, hogy miképpen lehessen a saját gyermekét meg a férjét elhagyni?... Vagy bűnös, vagy pedig meggondolatlan tett lehetett...

Gina fölállt, tekintete belemerült a multba, majd komolyan beszélt:

— Azt hiszem, hogy inkább meggondolatlan, semmint bűnös... Bizonyára súlyos okok kényszerítették anyádat arra, hogy elvégeztesse tettet elkövesse. Gondolkoztál e már a fölött, hogy mi is az a házasság tulajdonképpen, ha a szerelem az egyik részről hányzik, midőn sem a jellem, sem a kor, sem a vérmérséklet nem harmonizálnak?... Mit szólnál hozzá, ha bevallanám neked, hogy három évi házasság után én is elhagytam férjemet és kis fiamat?...

Hugues meglepődten fordította feléje az arcát, majd nyugodtságot színelve mondta:

— Azt felelném, hogy nem vagyok hivatalva itékezni fölötted.

Mind a kettő mozdulatlanul, kéz a kézben álltak egymásra. És mintha ugyan-

azon eszme járt volna fejükben. Hugues képzelete előtt megjelent egy zavaros, homályos kép, egy majdnem teljesen elmosódott arckép, melyet egy izben írásztaluk egyik fiókjában látott... Maga előtt látta a képet, annak nagy, fényes szemét, dus hajtúrait, egész arckifejezését... Vajjon ki hasonlított annyira ehhez az asszonyhoz?

Az asszony ekkor fájdalmasan, kinosan felkiáltott:

— Hogy hívnak?... Még nem mondtad meg, hogy hívnak?...

Oly lesújtólag ejtette ki e szavakat, hogy Hugues lassan-lassan érteni kezdte s hebegve felelte:

— Hugues Mafeld.

Az asszony magánkivül, inkább kiabált, mint beszélt:

— Szent isten... nem, nem akarom. Menj el tőlem... Az apa után a fiu... Hogy miért hozza őket a sors előmbe... Menj... Hugues, szegény Hugues... bocsáss meg... Távozz... szentséges atyám, mit tettünk?...

Es az asszony kezét tördelve, őrvongva fölrántotta az ajtót és látva, hogy a fiatal ember habozik, hevesen az előszobába tuskolta őt, melynek sápadt ablakain lassan szűrődött keresztül a juliusi hajnali pir.

Mafeld szótlanul elment. Az asszony kezeivel elfőlte füleit, hogy ne hallja a távozó lépteket és a halálosan megbántott, megsebzett gyermek hangos zokogását, ki szétduzt, megégett vérző szívét egész nyomorult életén át kénytelen lesz magával hurcolni.

oly sokáig kétségessé tett számára a kishitűség, — Toldy Ferenc élelétása és pártatlan igazságossága vitta ki. Csokonai-ért Debrecen városa Toldy Ferencnek adós akkor, a mikor Toldyért Magyarország a Gondviselésnek adós. Fogadja azért Nagyságod, mint ünnepeletünk nagy lelkének örököse és tovább élése, fogadja Debrecen városának, a Csokonai halhatatlan szellemét átörökölt főiskolájának és virágzó Csokonai körének szives üdvözlését ezen a nagy napon, mely Toldy Ferenc nem muló emlékének egy század határmegyéjén szenteltetett. Debrecen, 1905. augusztus 10. Idősb Komlóssy Arthur, a Csokonai-kör helyettes elnöke, Ferenczy Gyula dr., a debreceni református kollegium rektora.

Örvendünk annak, hogy a két nagy tekintélyű intézet, a kollegium és a Csokonai kör, lendületes, szép levelével képviselte Debrecen a nevezetes évforduló alkalmából.

NAPI HIREK.

Debreceni pereg.

— augusztus 12.

Debrecen gyümölcspiaca kritikán aluli. A mi más városokban (Kecskemétről, a hatalmas baracktermés városáról, ne is beszéljünk) hulladék számba megy, azt nálunk a kofák vígan árulják a sátraik alatt. Nincs számottevő gyümölcsös bolt sem, ahol az ember jól behűtött dinnyét, tejszínes számócát, vagy egyéb friss gyümölcsöt ehetnek. — Valamikor, vagy másfélévvel ezelőtt a gyakorlati érzéssel megáldott Csanak József nyitott ilyen boltot, de — mivel kevesen nem reklámozták — a közönség nem tudott róla, csakhamar bezárták. Egy modern színvonalon álló gyümölcsös bolt most is kifutná magát, mert az évszakok ajándékait szívesen — vásároljuk, csak juthassunk hozzájuk.

(Talan.) Mi az: belül vörös, kívül zöld, akkorákat ugrik, mint akár a Szent Gellért hegye.

Megfejtés: Görögdinnye.

Mert a Szent Gellért hegye is akkorákat ugrik, mint a — görögdinnye.

János kores máros (panaszodik a „Kis Pipá”-ban): Azt mondják, hogy nagy most a honfibanat! Ördögöt ér pedig az olyan honfibanat, amelyikben kevesebbet isznak, mint más időkben!

— **Ülés a vármegyén.** Hajdumegye közigazgatási bizottsága hétfőn, a hó 14-én tartja meg reudes havi ülését. Tekintve, hogy Donáhidy Elemér főispán nincsen Debrecenben, az ülésen Rásó Gyula alispán fog elnökölni.

— **Meteor újabb jóslása.** A jeles idő jós, Meteor a következőket jelenti újabbban. Ezen év abnormalis állapotát három körülmény is okozza és pedig: először mert Holdunk azon ritka állásba jön aug. 30-án, hogy központiasan kerül a Nap és a Föld közé: másodsor mivel ezen és az első között való még, a midőn a napfoltok maximuma felé haladunk; végre harmadsor, mivel a két leghatalmasabb bolygó között xégy földünk napkörüli utját egész évben amely erőhatások hirteleni átmeneteket okozhatnak, de okoznak is légkörünkben, amennyiben hol sűrűbbé, hol ritkábbá teszik azt,

amiáltal a végletekbe menő időjárás beáll. Ezt fogjuk augusztusról is tapasztalni júliussal szemben, mert bár a napkitörések e hónapnak is még első napjait igen forróvá tették, de a bolygók állásából jött esomópontok hatásai alatt, már ezen napbefolyások mégis megtörték s nem is igen fognak továbbra is oly mértékben érvényesülni mint eddig, ami az őszi termés előnyét jelenti. Augusztus hónap, mint irtam is, már csapadékban bővödőbb leend, mint július volt s a forróság sem lesz ezután oly nagy a sok esomópont következtében, amelyek hűvös jellegűek; tehát ha nagymérvű napkitörések nem jönnek elő, abnormalis melegünk augusztus hónap már nem igen lesz.

— **Orvosi körökből.** Dr. Engel Ignác orvos Tátrafüredről Debrecenbe haza érkezett.

— **Debrecen közlekedése.** Debrecen közelről érdeklő, új vegyes vonatok helyeztetek a nyiregyháza—mátészalkai és nyiregyháza—vásárosnaményi helyiérdekű vasuti vonalokon. Nyiregyházáról Mátészalkára és vissza, valamint Nyiregyházáról Vásárosnaményra és vissza ez év szeptember 1-től kezdve egy új vegyesvonatpár fog forgalomba helyeztetni. Az új vonat Nyiregyházáról Mátészalka felé csatlakozással Debrecen és Szerencs felől, délután 1 óra 50 perccor indul és Mátészalkára délután 4 óra 25 perccor érkezik; az ellenirányban az új vonat Mátészalkáról délelőtt 10 óra 34 perccor indul és Nyiregyházára délután 1 óra 04 perccor érkezik, hol csatlakozást nyer Debrecen felé. A nyiregyháza—vásárosnaményi vonalon az új vonat Nyiregyházáról, csatlakozással Debrecen és Szerencs felől, délután 2 óra 13 perccor indul és Vásárosnaményra délután 5 óra 01 perccor érkezik; az ellenirányban pedig az új vonat Vásárosnaményről délelőtt 9 óra 03. perccor indul és Nyiregyházára délután 12 óra 19 perccor érkezik. E menetrend változással egyidejűleg a Nyiregyházáról jelenleg este 6 órakor Vásárosnaményra induló és oda este 9 óra 07 perccor érkező vegyes-vonat Nyiregyházáról, csatlakozással a személyvonathoz.

— **Az ujoncok bevonulása.** A közös hadügyminiszter tegnap adta ki a rendeletét az ujoncok bevonulása ügyében. E szerint a most harmadik évüket szolgáló katonákat a nagy fegyvergyakorlat után azonnal szabadságolják, kivéven a husárokat és a szekerészeket, akik október elejéig szolgálnak. Az egyévi önkénteseknek október 2-án, a többi ujoncoknak pedig (akik önként jelentkeznek szolgálatra, vagy akik már régebben be vannak sorozva, csak engedelmet kaptak eddig a szolgálat elhalasztására) október 16-án kell bevonulniok.

— **Mibe kerül egy katona?** Az összes hatalmak közt tudvalevőleg Angliának van a legkisebb hadserege. Angolország évente minden egyes katonára hozzávetőlegesen 2325 koronát költ. Ausztria és Magyarország minden katona évi 1125 koronájába kerül. Franciaország és Németország egy katona évi költségeire 1075 koronát juttat. Olaszországnak pedig 925 koronájába kerül.

— **Újabb tifusz megbetegedés.** Megírtuk a minap, hogy Debrecen I. és második kerületében a hasihagymáz ijesztő mértékben lépett fel. Halálozás is történt a súlyos be-

tegségben. Tegnap a főkapitányságnak újabb megbetegedésről tettek jelentést. Ugyancsak az I. és II. kerületben történt, hogy két ember tifuszt kapott.

— **Gorkij Tolsztoj ellen.** Mint ismeretes, Tolsztoj elítélően nyilatkozott az orosz nép szabadságharcáról, amiért a radikális sajtó és különösen Gorkij részéről heves támadásban lett része. Gorkij ugyanis egy pétervári újságíró előtt következőleg nyilatkozott Tolsztojról:

— Ez az ember rabszolgája lett eszméinek. Már régóta nem vesz részt az orosz életben és nem figyel az orosz nép jogos kívánságainak megnyilatkozására. Szemtanuja voltam egy parasztkból álló küldöttség látogatásának Tolsztojnál. A küldöttség tanácsot jött kérni Tolsztojhoz, aki azonban ahelyett, hogy meghallgatta volna a muzsikokat és megfelelő tanácsokkal szolgált volna nekik, elkezdte a parasztkok előtt fejtegetni az ő eszmemenetét, amit nem hogy a parasztkok, de még az orosz intelligencia sem tud megérteni. Tolsztoj kifakadásait az orosz helyzetről nem lehet komolyan vesni; ő távol él a földi valóságtól.

— **Nagy tűz a debreceni határban.**

Csütörtökről Péntekre virradó éjszaka a Csapó uter felső részén vörös színt öltött a látóhatár. Hatalmas lángok világították meg az ég alját s a messzeségben is látható volt a magasba gomolygó füst, melybe elvegyült a szikrák sok ezre. A tűzoltóságnak is jelentek a tüzet. Nagy felszereléssel ki is vonultak, de nem tudták hol a tűz. A veszedelem ezalatt Kozma Jánosnak az acsádi utfélen lévő tanyáján pusztított s az egész takarmány és élet készletét elhamvasztotta. A kár óriási, melynek egyrésze a biztosítástól megtérül. A mezőrendőrség megindította a vizsgálatot, hogy a tűz keletkezésének okát kiderítse.

— **Romlott dinnyék.** A gyümölcs piac ugyancsak rászorul a szorgos rendőri vizsgálatra. Talán sehol annyi betegséget előidőző gyümölcsöt nem árulnak a drága pénzért, mint Debrecenben. Alig van nap, hogy ne a akadna néhány ember, a ki ne panaszkodék, hogy romlott gyümölcsöt vásárolt. Tegnap Weisz Ede tett jelentést a rendőrségben, hogy Gulyás Antalné kofa asszony éretilen dinnyét adott el neki. A rendőrség vizsgálatot indított.

— **Az áruló új lenyomat.** Nyitráról írják: Heccegh István nyitrai rendőrfogalmazó e héten a daktiloszkópia (ujjlenyomat) segítségével letartóztatott egy tűzilegényt, a ki egy kaszirnőnél betört és onnan különböző tárgyakat lopott. A tettes áruló ujjnyomata szoba lámpájának porcellán golyóján találják. A gyanu több mellékkörülmény folytán a tűzilegényre esett és az ujjlenyomat teljesen egyezik a lámpagolyon talált ujjnyommal. A tűzilegény ugyan egyelőre tagad, de minden körülmény ellene val.

— **A tejárak emelkedése.** A hetek óta tartó nagy szárazság csaknem ország-szerte kiszáritotta a legelőket s veszélyezteteti a takarmánytermést is. Ennek a hatása pedig abban nyilvánul, hogy a tejtermelők már is csaknem az ország minden részében fel-emelték a tejárakat. A legutóbb a körmenyvidéki tejtermelők, ugyszinte az ötvenesi uradalom, mely Arad városát látja el tejjel, emelte jelentékenyen a tej árát.

Lithion tartalmu!

A singléri

Lithion tartalmu!

— **SZULTÁN-forrás**

hugyoldó és hugyhajtó hatássu.

Könnyen emészthető. Szénsavdus. Gyógyviz és üdítő ital. Szakorvokok előkelő betegek, vesebajoknál emésztési és légzési szervek hurutainál pártatlan sikerrel alkalmazzák illetve használják.

Magyarország legolcsóbb gyógy-és élvezeti vizeinek egyike. A SZULTÁN-forrás kutvezetése. HOLENIA BELA, Eperjes

Kapható: Kontsek Gézánál Debrecen.

— **Tíz millió tudóvész vagy rák elleni szérumra.** Rio de Janieróból jelentik, hogy a brazíliai képviselőház egyik tagjának indítványára elhatározta, hogy aranyban fizetendő tíz milliós pályadíjat tűz ki a tudóvész vagy rákellenes szérumra. A brazíliai kormány nemzetközi tudósokból álló bizottságot fog kinevezni a beérkező tanulmányok és előterjesztések megvizsgálására. A bizottság a Rio de Janierói orvosi akadémia két és a párisi, londoni, bécsi és római orvosi egyetemek egy-egy tagjából fog állani. A pályadíjat csak az elfogadott két szérum két évi próbaideje után adják ki a feltalálóknak.

— **Elpáholt fiu.** Vámos Károly férfi szabó nagy busan panaszkodott tegnap a rendőrségen, hogy apai jogkörét Szedlák Rezső megcsorbította. Szedlák ugyanis Vámos Károly 15 éves Gyuri nevű fiát kegyetlenül elvezte, úgy, hogy az útlegekbe bele betegedett. Miután nemcsak testisértésről van szó, de az apai szerepkörnek megsértése, a hatóságtól kér elégtételt úgy önmagának, mint a főurnak.

— **Csavargó leány.** Pazdior Mihály tizenháromváros utca 30. szám alatt lakó napszámos bejelentette a rendőrségen, hogy Emma nevű 13 éves leány már egy hónap óta a városban csavarog s nem jön baza. Az apa most a rendőrséget kérte, hogy a leányt fogják el és hozzák hozzá vissza.

— **Arany Bika Mulató.** Állandó érdeklődés mellett folytak naponta a mulató előadásai. A közönség élvezettel hallgatja a változatos műsort. A művészek naponta új dolgokkal szórakoztatják a közönséget. Miss Jackson néger nő ismét új dolgokat hoz, de azért humoros tiról utáztatja a közönséget naponta követői, valamint homok táncát is. Dacára fekete arcának már is megnyerte a közönséget. H. Sobossy új alakjaival óriási hatást ér el naponta. Leon Horty új trükkjei fényesek. Christensen dán énekesnő szép előadásaival gyönyörködte a közönséget. A változatos és fényes műsor felkeltette a nagy közönség érdeklődését.

— **Napszurást kapott.** Szőke Lajos 14 éves kárpitó tanonc tegnap délelőtt piac utcán bandukolt. A fiu hirtelen összeesett az ut közepén s eszméletlen állapotban feküdt. A szerencsétlen napszurást kapott s beszállították a kórházba a hol ápolják. Állapota igen súlyos.

— **Elfogott kincstalálók.** Budapestről írák: Farkas Miklós csapos és Farkas Lajos asztalos nagyon szegényesen keresték addig kenyerüket de egyszerre csak hirtelen jómódba jutottak. Ujdonatuj ruhában jártak és gummikerekű kocsiztak. Az éjszakaiakat végig mulatták Tátra és Arpad kávéházakban, pezsgőztek, mindennap, szóval szórakoztak a pénzt. Ez feltűnt a detektíveknek és a két testvért tegnap, amikor Mária utca 3. számú lakásukra hazatértek, kérdőre vonták. Farkasék ötlek-hatoltak, mire bekísérték őket a főkapitányságra. Farkas Miklósnál mintegy 600 koronát találtak. Azt állítja, hogy a pénzt Marosludason az oláh templom környékén találta egy faladában. Hogy mennyi volt, azt maga sem tudja. A rendőrség egyelőre fogva tartja a kincstalálókat.

— **A Tisza áldozata.** Tiszafüred mellett a Tisza nagy vízálláskor három ágba folyik el. Az egyiket az odaváló nép „holt” ágnak nevezi, mert évről évre belefutad néhány ember. Ez ágnak a vize ugyanis a parttól alig 8—10 lépésnyire hirtelen rendkívül mély s ezt tudják is a környékiek, de az idegenek nem és épp ezért a Tisza az utóbbiak közül szedi az áldozatait. A napokban aratók mentek arra, Azari Mihály ott akarta megszatni gazdája lovait s maga is fel akart frissülni a tikkasztó melegtől, de a három lóval együtt odaveszett. Az illetékes hatóság tudomással bír annak a helynek a veszélyességéről s még sem tesz semmit, nem törődve azzal, hogy évről évre hány emberélet pusztult ott el. Egy kis preventív intézkedéssel eddig is számos családot megmentett volna menteni a gyásztól, hiszen nem kellene egyéb, mint hogy táblákkal je-

löltesse meg a veszedelmes helyeket s mentőeszközöket (csónakot, áthuzott kötelet stb.) alkalmaztasson.

— **Egy cseléd kára.** Vincze Juliánna szolgáló a József főherceg utcán. Tegnap a gazdasszonya egy 10 koronással a piacra küldte. — Vincze Juliánna a 10 koronát a József főherceg u. 33. számú háztól a Bika Szállodáig terjedő útvonalon elvesztette. — Minthogy szörnyű nagy a kára kéri a becsületes megtalálót, hogy juttassa hozzá.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalu-ház. Állandó fényképkészítés a műterem kapubejáratánál levő kiakasztóban.

x **Hölgyek** tanácsot és segínyt nyerne, szülés esetén felvételnek a legnagyobb titoktartás mellett egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Cim a kiadóban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Forró nyarak.

Egy bécsi csillagász, Pilgram, az ideai forró nyár alkalmából érdekes összeállítást közöl a forró nyarokról. Egy évezred följegyzéseit gyűjtötte össze s használta föl könyvében a 118 rendellenes nyarat emlit a VIII évszázadtól kezdve. Ilyen rendellenes nyár volt:

a VIII. évszázadban	2
IX.	1
X.	7
XI.	6
XII.	17
XIII.	14
XIV.	11
XV.	15
XVI.	10
XVII.	12
XVIII.	23

Az egyes forró nyarak közé eső idő nem melykor igen hosszú. A 772-ik év nagyon meleg nyara után például csak 870 ben volt megint nagy forróság, tehát 98 esztendő után. Előfordult, hogy 113 év múlva volt ismét forró nyár. Nagyobb időközök voltak az 1023 iki és az 1083 iki (57 év) esztendők forró nyarai között. Különböznél átlag minden 29 évben izzadtak sokat az emberek. Közvetlen egymásután, mint a tavalyi és ideai nyáron, ritkán volt nagy meleg. Pilgram csupán egy ilyen esetet emlit, a mikor háromszor egymásután voltak forró nyáriidők: az 1538, 1539. és 1540. években. Nagy melegek voltak a következő években:

763 ban: Thoaldó, híres csillagász e nyárról azt jelenti, hogy a roppantszárazság miatt „kiszáradtak az összes források.”

A 772-iki év nyaráról egy francia kolostor évkönyvei a következőket jegyezték föl: Nagyon forró és száraz nyárnak kellett lenni, mert a mikor Nagy Károly Eresberg várát elfoglalta és három napig ott időzött, a katonák nem akadtak ivóvízre, minthogy az ég állandó mosolya kiapasztotta a forrásokat.

870 ben, a mint Fulda évkönyveiben olvasható, Worms városa közelében igen sok arató napszurást kapott a forróságban.

994 ben igen hosszú tél után oly nagy szárazság következett, hogy a legtöbb tóban elpusztultak a halak s a fák és növények kiszáradtak.

999 ben minden elhervadt a nyár rendkívüli melegsége következtében.

Az 1000-ik évben akkora szárazság uralkodott, hogy kiszáradt folyókban a halak megdöglöttek és rothadásuk büze miatt nagy pestis ütött ki.

1022 ben a melegség és szárazság oly nagy volt, hogy emberek és állatok pusztultak el tőle.

1113 ban a forróság következtében meggyuladtak az erdők.

1130 ban kiszáradt Elzászban a Rajna.

1177-ben az aratás és szüret a nagy meleg miatt a szokottnál sokkal előbb volt.

1189 ben augusztusig volt igen nagy forróság, a melynek sok ember esett áldozatul.

1232 ben akkora hőség uralkodott, hogy a halmokban tojást főztek.

Az 1260 iki év július 12 ikén igen sok magyar katona pusztult el a hőség következtében az Ottokár és Béla közötti ütközet alkalmával.

1284 ben hosszú meleg nyár volt, mert Péter és Pál napja előtt arattak s igen sok jó bor termelt, de nem volt tartós bor.

1294-ben különösen Németországban pusztított nagy hőség.

1304 ben a Duna forrása apadtak el.

1393 ban roppant száraz idő uralkodott. Alig van hozzá hasonlítható év. Prágában a Moldva folyó egészen kiszáradt.

1426 ban a thüringiai hadjáratban a hőség épp úgy pusztított, mint az ellenség.

1438 ban igen száraz volt a nyár, a mely alatt Csehországban nagy pestisvész dühöngött.

1468 ban oly nagy volt a szárazság, hogy hatalmas egérsapatok jöttek elő.

1473 ban szintén meggyuladtak az erdők s maga a föld is csaknem égett. Magyarországon a Dunán mindenütt át lehetett átnézni. A Feketeerdő lángok martaléka lett.

1474 ben megint forró nyár volt.

1616 ban a nagy hőség és szárazság miatt elpusztult a gabona.

1625 ben a nagy meleg már tavasszal kezdődött.

1666 ban Magyarországon és Csehországon kiszáradtak a patakok és források.

1679 ben Dániában is nagy meleg volt, de Bécsben érte tetőfokát, a hol ennek következtében pestis ütött ki.

Az 1701 ik évet Thoaldó elviselhetetlen melegek mondja.

1718-ban főleg a francia fővárosban uralkodott nagy forróság.

1719-ben egész Európában szintén nagyon meleg volt. A fű és gabona teljesen megszáradt. A gyümölcstermés mindenütt rossz volt, e helyett azonban jó bor termelt.

Néhol kétszer háromszor is virágoztak a fák. A forrásokkal, patakokkal, folyókkal és erdőkkel ugyanugy történt mint az előző évben Párisban 29 és fél fokra szállott a hőség.

1746 ban szintén emlékezetes nyár uralkodott. Csak éppen az erdők nem gyulladtak meg. A kutakban és patakokban nem volt víz. A föld sokfelé megrepedt, a fák lombja a füvek és növények elszáradtak, az ég esőtől zárva voltak, akárcsak Elías idejében, anyira hogy sem harmat, sem eső nem esett. Az összes templomokban esőért imádkoztak. Ellenben a bortermés kitünő volt.

1760 ban forró a nyár. Berlinben július 6 án 28 és egyharmad fog meleg volt.

1774 ben Ausztriában igen nagy volt a meleg.

1781 ben szeptember első felében oly meleg idők jártak, mint rendes időben augusztus elején. Németországban és a határos országokban uralkodott a legnagyobb melegség. De hazánkban is meleg volt, úgy hogy Pilgram följegyzései szerint, Pozsonyban igen sok munkás esett a hőségnek áldozatul és sok helyütt kétszer virágoztak és gyümölcsöztek a fák.

1782 ben későn kezdődött a nyár melege, június 9 én; júliusban azonban oly tetőfokra hágott, hogy az emberek Portugáliába vagy akár Afrikába is képzelhették magukat. Tirolban oly nagy volt a hőség, hogy sok fenyveserdő meggyulladt s néhol tizen-négy napig is égett az erdő.

TAVIRATOK.

Az angol király Ischlben.

Budapest, augusztus 11. Bécsből beavatott helyről jelentik, hogy Edvard angol király királyunk látogatására legközelebb Ischlbe érkezik. Az angol király több napig marad Ischlben.

Kossuth Ferenc megválasztása.

Budapest, aug. 11. Hiteles forrásból jövő hír szerint Kossuth Ferencet a budapesti gázgyár legközelebbi ülésén igazgatósági tagjává választotta.

A japán—orosz béke.

Portsmouth, aug. 10. A mai ülés elején Witte puolta a tegnapi hányzó meghatalmazását. Miután a japánok ezt nem kifogásolták, a meghatalmazást fölvevők a hivatalos jegyzőkönyvbe. A meghatalmazások kérdését olyképp rendezték, hogy ebből újabb nehézségek nem ne ülhetnek fel. Vitte a békeföltételeket megítáviratozta Pétervárra. Az érkező két óra között tartott és teljes egyetértéssel folyt le.

Portsmouth, aug. 10. A japánok irásban nyújtották át az oroszoknak a békeföltételeket. Az oroszok a föltételeket tárgyalás tárgyává teszik és mihelyi tehetik, válaszolnak. Addig a béketárgyalások szünetelnek.

Kossuth Ferenc és a szocialisták.

Budapest, augusztus 11. Kossuth Ferenc ma a keresztény szocialisták küldöttségét fogadta. A küldöttség előtt kijelentette, hogy a függetlenségipárt az általános választói jogot fel vette a programjába, de ez csak tisztán magyar nemzeti alapon vehető keresztül. Kossuth Ferenc ma este Karlsbadba utazott.

A lipótszentmiklósi mandátum.

Budapest, augusztus 11. Ma három tagú küldöttség érkezett Budapestre Lipótszentmiklósról, hogy Lányi Bertalan igazságügy-miniszternek a kerület mandátumát átadja. A küldöttség tisztelgésekor Lányi megköszönte a mandátumot s hosszabb beszédet tartott, amelyben fejtegette alkotmányjogi álláspontjának törvényes voltát.

A küldöttség tagjai este bankettrk gyűltek össze, amelyen az összes miniszterek megjelentek. A banketten jelenlevők Fejérváry Géza bárót Karlsbadban távirati ag üdvözölték.

Zavarok Kinában.

London, augusztus 11. A Daily Telegraph jelentései Tokióból: Kinában zavargások komoly jelei mutatkoznak. Pekinti távirat szerint lámak 12 ka olkust megöltek és sok francia hittérítőt a honai kerületben megöltek vagy megsebesítettek. A francia diplomácia e miatt komoly tiltakozást jelentett be a kínai kormánynál.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, aug. 11.

Buzsakinálat és vételkedv korlátolt. Szilárd irányzat mellett 25,000 métermázsas kerüli forgalomba kezdetben változatlan, később 5 fillérral olcsóbb árakon. Egyébb gabonafajták szilárdak. Idő: szép,

Buzsoktóberre	16.12—14.
" áprilásra	16.64—66.
Rozs októberre	13.08—10.
" áprilásra	13.56—58.
Zab októberre	12.22—24.
" áprilásra	12.68—70.
Tengeri augusztusra	00
" szeptemberre	00
" májusra	13.22—24.
Repe augusztusra	24.30—50.

Törvénytörvény.

§ **Ügyvéd és bojtárja.** Marossy Dénes váci ügyvédnek ugyancsak rosszul ment a dolga harmadéve, mert azonkívül, hogy kevés klienseinek apró összegeit és bélyegeit elcsikkasztotta, még arra is vetemedett, hogy kis 50—100 forintos váltókat hamisítson előkelő váci lakosok nevére. Az ügyvédnek eről a manipulációjáról Antony Endre, az ügyvéd bojtárja is tudott, sőt ő volt az, ki néhány hamis váltót leszámítottatott a váci takarékpénztárnál. Tavaly március elején kitudódott a turpisság és akkor az ügyvéd Amerikába szökött. Antony is szökésben volt, azonban őt elcsípték s a pestvidéki törvénytörvény 5 rendbeli magánokirat hamisítás miatt 2 évi és három havi fegyházra ítélte. A kir. tábla bár csak négy okirathamisítés: állapított meg a vádlottal szemben, helyben hagyta az ítéletet. A kir. Curia tegnap Kúchler Gyula helyettes kormányügyész indítványára a semmiségi panasz elutasításával, hozzájárult az alsóbíróságok által kibott büntetéshez.

Cserei Zsuzsika. Irta: **Vértessi Arnold.** 3.

Csinálni kellene valamit ezzel a Zsuzsikával, — mondta Csereiné az urának.

Cserei Mihály uram dörögött a papokra: — Rettenetes, hogy milyen lassuk.

Mert hát azt gondolta, amiatt buslakodik Zsuzsika, hogy még semmit sem csináltak a válópörében.

Egyszer csak este, mikor le kellett volna feküdni, nem találják Zsuzsikát sehol.

Keresik mit denfélé. Minden zege-zugát fölkeresik az udvarházak, nincs sehol. — Nem tudja megmondani senki, hogy hová lett.

— Teremtő istenem! — kiáltott föl ijedten az apa; — csak nem akövetett el valami szörnyűséget az a szerencsétlen asszony?

Eszébe jutott Cserei Mihály uramnak, hogy azzal fenyegetőzött valamikor Zsuzsika: fölakasztja magát.

Keresték a padláson, keresték a kertben. Faklyákkal kimentek az erdőre is. — Nem volt sehol.

Másnap egy lovas legény jött Henter Pálékól. Zsuzsika lát a szüleinek, hogy ne aggódjanak miatta, haza ment az urához s ott is marad, mert hát szereti ő az urát most is. Most még tán jobban, hogy olyan sokáig elszakadt tőle. Ne is akarják őt elválasztani a papok székén, mert ő nem válik el az édes urától.

Cserei Mihály uram földhöz vágta a süvegét haragjában:

— Bolond az az asszony.

De a felesége szelid szóval engesztelte:

— Ej, hátha szereti az urát. Isten rendelése, hogy hűséggel tartozzék annak, a kinek hittel lekötötte magát.

Végre Cserei Mihály uramnak is bele kellett nyugodni. Mit tehetett egyebet? — Az asszonyt nem lehet erővel elszakítani az urától, ha nem akar. Aztán talán az a Henter Pál is megjobbitja magát most már.

Dehogy jobbitotta meg, még nagyobb korhely lett. Félesztendő mulva megint ott-hon volt a menyecske a szülői háznál.

— Megpróbáltam másodsor is, édes apám, — panaszkodott zokogva — de gonoszabb életet folytat az az ember, mint azelőtt. Én nem tűröm. Inkább válasszanak el.

Komolyan, busan nézegette Cserei Mihály uram a leányát:

— Szegény teremtés te, kár volt vissza menni Most láthatod. De ha ismét az a szándékos támad, hogy hírem, tudtom nélkül visszazökjél, akkor jobb, ha most mindjárt visszafordulsz.

Égre, földre esküdzött a menyecske, hogy most már nem megy vissza. Inkább a pokolba. Nem, most már nem akar hallani sem az uráról. Semmiféle üzenetét nem fogadja, semmiféle ígéretének nem hisz.

— Védelmezzenek meg engem tőle édes apám uram.

Hát hiszen Cserei Mihály meg is védelte volna; de mit ért, ha két hét múlva a fiatal asszony megint visszazökött az urához.

— Ne haragudjék, édes apám uram, — mentegette magát, — mégis csak szeretem én az uramat, s azt gondoltam, megpróbálom még egyszer a vele való életet.

De bizony nem sok időbe telt, harmadszor is visszajött a szülei házhoz.

— Most már, édes apám, indítsák meg azt a válópört a papok székén. Legyen egyszer vége ennek a rettenetes életnek.

De Cserei Mihály uram nem nagyon bizott a leánya elhatározásában. Ha az a jómadár csak egyet fütyönt, megint visszazököl ez a bolond asszony.

Most azonban hiába üzengetett Henter Pál. Hónapok is elmúltak már, nem is jött több üzenet Henter Páltól. De Zsuzsika csak busult, csak fogyott, halványra vált a rózsás orcája, napról-napra szótalanabb lett.

Egyszer aztán ismét elült.

— Csak nem ment vissza az a szerencsétlen megint az urához? — kiáltott föl megdöbbenve Cserei Mihály uram.

De bizony visszament. Nem is jött többé haza, ámbár nagyon nyomoruságos életet éltek.

— Mindegy, akármilyen nyomoruságban vagyunk — mondotta az apjának — nem tudok én az uram nélkül élni.

(Vége.)

KÖZGAZDASÁG.**Ermelléki bortermelők mozgalma.**

Az ermelléki szőlősgazdák országos egyesülete elhatározta, hogy az ermelléki III. borászati és szőlőszeti kongresszust az idén szept. 5. 6. és 7-én tartja meg Székelyhídon és ez alkalommal borkiállítás is rendez. A kongresszuson résztvesznek az egyes ermelléki borvidék Jankától—Périg terjedő területének bortermelői. A végrehajtó bizottság elnöke Molnár Ákos dr. országgyűlési képviselő. A kongresszus és kiállítás résztvevő díja 5 korona. A végrehajtó bizottság intézkedik, hogy a résztvevők vasuti kedvezésben részesüljenek.

Kereskedők és iparosok figyelmébe.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara jelenti: Campagnie Newyorki értesítő irodavaskos értesítő könyvének megküldése mellett arra kéri a kamarát, hogy kerülete azon házainak és cégeinek címét küldje meg, kik amerikaiában vásárolnak s úgy szintén azok cikkek listáját, melyek a vásárlásaik tárgyát képezik.

Nyilt-tér.

szilárd és folyékony
Targile Szappan
Glycerin a hőt fehérre
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Glycerin szappan

ugy felnőtteknél, mint gyermekeknek a leggyöngébb korban a legkitűnőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Schandlbauer, Frühwald, Breus Károly Gusztáv, Schandlbauer stb. . . által legjobb eredménnyelhasznált.

Hirdetések
művészi illusztráció,
szövegezés,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és előle-
ges költségvetések
teljesen díjlanul.

GOLDBERGER A.V.
BUDAPEST, V. VÁCI-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

MAGYAR
állam vasutak
menetrendje
1905. május hó 1-től.

Debrecenből indul:	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	3 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6 55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8 24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12 11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8 18
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7 17
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4 36
	reggel	5 35
	reggel	5 44
H.-Böszörmény —	d. e.	8 09
B.-Sz.-Mihály —	d. e.	8 18
felé —	d. u.	11 11
	d. u.	11 20
	d. u.	4 41
	d. u.	4 54
	este	7 —
	este	7 07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4 85
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4 56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5 16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9 35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Bpestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31. -kor. ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35
Budapestről Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reg. el	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8 29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6 40
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2 24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	8 29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár—M.-Szigedről — — —	d. e.	4 31
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	10 11
Csak M.-Szigetről — — —	este	6 43
Szatmár felől — — —	este	8 04
Kassa—Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa—S.-A.-Ujhely--Szerencs	este	11 31
	reggel	7 33
B.-Sz.-Mihály —	d. e.	7 40
H.-Böszörmény —	este	6 22
felől —	este	6 28
	d. u.	3 29
	d. u.	3 35
F.-Abony felől vásártérről —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7 54
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5 25
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5 35
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

Még csak 2 napig.
Hétfőn augusztus 14-én visszavonhatatlanul utolsó előadás!
CIRCUS Sidoli Cäsar
a Vásártéren.

Ma Szombaton augusztus 12-én este 8 órákor
2 nagy előadás 2
délután 4 órákor és este 8 órákor

Délután 4 órákor
EXTRA-IDEGEN-ELŐADÁS
fél helyárral nagyoknak és kicsinyeknek
Karzat 30 fillér, II. hely 60 fillér, I. hely 80 fillér, Zártszék 1 kor. 25 fillér, Pá-holyüés 1 korona 75 fillér.
A délutáni műsor épen olyan dustartal-mu és érdekes mint az esti.

Este 8 órákor
Nagy jubileumi előadás Sidoli igazgató 30 évi artlistai működése alkalmából.

Sidoli Cäsar diszestelye.

A legszebb műsor a ciklus alatt.
30 számot tartalmaz 30
Fényes jelmezek. Fényes felszerelések. Fényes számszámok.
Fényes világítás.

Az igazgató ötszöri fellépte
50 csődörrel 50
egyedül a maga nemében

Harmadszor:
Montho-Phoso A fehér lovak
a huszadik század rejtélye legújabb sport jelenet, világítási efekttussal.

Fogadás! Bemutatása a fogadás következtében 4 nap alatt idomított „Bob” csődörnek, mely Vecsey Zoltán nagybirtokos tulajdona.

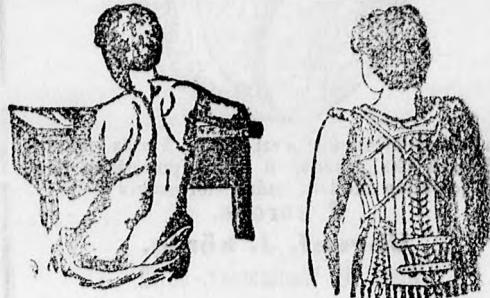
Jegyek előre válthatók **BORSOS KATA** üzletében Városház épület.

Vasárnap aug. 13-án
2 nagy előadás 2
délután 4 órákor és este 8 órákor.

Eladó házhelyek.
Vecsey-Bruckner-féle kegyes alapítvány folytán a debreceni ref. Egyház tulajdonát képező azon földterület, mely a hadházi-ut mentén az Apafy-utca és Ferencz József lovasági laktanya között fekszik, 300 négyszögöles házhelyekké földarabolatván: e házhelyek mérségtel-áron s igen kedvező részletfizési föl-tételek mellett eladók.
Értekezhetni Márton Imre egyházi ügyvédnél Piac-u. 44. sz. alatt.
Debrecen, 1905 április 20.
A debreceni ref. egyház küldötsége.

Anyák!!

Óvjátok gyermekeiteket a hátgerinc elgörbülésétől!
Hátgerinc elgörbülésben szenvedő

5 éves leány mű- a fűző alkalmazá-
űző alkalmazása sával.
előtt

Keleti J. testgyógyászati műintézete készít a legolcsóbb gyári árak mellett:

Műfűzőket,

Hessing vagy Dollinger tanár rendszere szerint hátgerinc stb. elferdülésének gyógykezelésére;

Egyenestartók

hanyag testtartás megállítására;

Melfűzőket

plastikai párnázással stb.

Járó- és tám gépeket,

Loenz tanár és Hessing rendszere szerint, a boka- és csípőizület gyuladásánál stb.

Műlábakat és műkezeket

a lektókeletesebb technikai kivitelben, több évi jótállás mellett! — **Gyógy-szobatorna készülékek,** valódi amerikai és angol gyártmány, nagy választékban!

Kérjen ingyen és bérmentve legújabb képes árjegyzéket

Keleti J. orvosi műszer-gyáros,
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17

„Hollandi gyomorcsépppek”

a legkitünőbb háziszser minden-nemű gyomor-fájásnál, gyomorgörcsnél, emésztési zavaroknál.

Használati utasítás mellékelve min-den üveghez.

Kéznel tartása kiválóan ajánlható oly egyénknél, kik nyaralni, utazni mennek vagy akik tanyákon vagy kis faluban tartózkodnak, hol baj esetén orvosi segítséghez azonnal nem juthatnak.

1 üveg „hollandi csépp” ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszer-tárában

DEBRECEN, városházzal szemben.

Donogán és Somossy
DEBRECEN, Kistemplombazár.

Az idény előrehaladottsága miatt
rendkívül leszállított áron
árusítunk

Mosó zephir, Kreton, Ruhavászon Etamine,
és Batistokat.

Feltűnést kelt!!!

18 k. helyett
csak 7 kor

Pompás metoronir-Gloria-ezüst óra. 3 erős fedéllel ugró borítókkal, gazdagon vésve, pompásan járó, 3 évi jót állás mellett, utánvétellel csakis

7 korona.

Uhrenf. J. König.

Wien, VII. Westbahnstr. 36/72.

::Lähne-féletan- és nevelő-intézet::

Sopron.

**Elemi iskolával,
8 osztályu nyil-
vános főgimná-
ziummal és reál-
iskolával.**

Egyéni tanítás és nevelés. Lelkiismeretes és szigorú felügyelet. Növendékek rendre és ön álló munkássága szoktattatnak.

Uj növendékek már augusztus hó-
ban is felvétetnek.

Prospektussal és mindennemű felvilá-
gosítással készségesen szolgál
az igazgatóság.

Nyiló virágok, csokrok, koszorúk,

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyümölcsfák, díszcserjék, gömbkacáfákat és más kertészeti vágó növényzetet csakis

Taczelt János

m ü k e r t é s z n é l

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olesó ár és pontos szállítás biztosítottik.

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzalog Hitelbank nyeremény sorsjegyek.

3 húzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.

3 főnyeremény évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.

3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk 50 tag részére, oly formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében

jogot szerez, az időközi esetleges nyereményekre, a teljes befizetések után pedig 2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyerem. sorsjegyre illetve nyeremény jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

K Ö N Y V E K,

folyóiratok,

ÁRJEJYZÉKEK,

számlák,

ZÁRSZÁMADÁSOK,

BALI MEGHIVÓK,

TANCRENDEK,

FALRAGASZOK,

KÖRLEVELEK,

a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG”

pol. napilap,

kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,

gyorsrajtóval felszerelt

K Ö N Y V N Y O M D A,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

H I R D E T É S E K

a

„SZABADSÁG”

részére

jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG”

a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.

Fél évre . . . 6 kor.

Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.

Fél évre . . . 10 kor.

Negyed évre . . . 5 kor.